

VZNIKÁ LESNICKÝ THINK TANK, PLATFORMA O BUDOUCNOSTI LESNICTVÍ

PŘIDEJTE SE I VY!

Rozhovor se zakládajícími členy CZECH FOREST think tank

Lesní hospodářství prochází složitým obdobím. Dopady klimatických změn zapříčinily obrovský nárůst nahodilých těžeb a zásadně zvýšily riziko kůrovcové kalamity na celém území České republiky. K tomu se přidává nedostatečná podpora lesního hospodářství a absence pozitivní motivace vlastníků lesů, určitá rigidita zákona o zadávání veřejných zakázek, která komplikuje účinný boj s kalamitami u státních lesů, a také očekávatelné problémy s obnovou kalamitních ploch. Chybí srozumitelné společenské zadání pro vlastníky a správce lesů i komunikace principů a přínosů trvale udržitelného lesního hospodaření.

I toto jsou podle zakládajících členů CZECH FOREST think tank (CFTT) důvody k založení této nové entity.

ING. JAN PŘÍHODA
Šéfredaktor lesnického časopisu
a internetového portálu

■ **Koncept think tanku je na poli českého lesnictví ojedinělý, v zahraničí ale takové projekty úspěšně fungují. Co bylo impulsem k založení CZECH FOREST think tank?**

O vytvoření nezávislé a otevřené platformy lesníků jsem uvažoval několik let. Momentů, které rozhodly o založení think

tanku jako entity, kde budou lesníci přemýšlet nad problémy oboru a jeho budoucností, bylo více. Významným faktorem byla síla dopadů klimatických změn na lesy, ale i absence dlouhodobějších oborových vizí nebo zhoršující se vyjednávací pozice lesníků, způsobená často nedostatečnou komunikací našich problémů. Zjednodušeně: lesní hospodářství na tom není dobře, a chceme-li si jako lesníci zachovat vliv na fungování oboru, měli bychom být podstatně aktivnější.

Protože jsem bytostně přesvědčen, že v lesnictví pracuje mnoho velmi schopných, vzdělaných lidí s rozhledem, začal jsem postupně konzultovat záměr s těmi, s nimiž se při práci šéfredaktora Lesnické práce setkávám. Mnoho z nich se k myšlence think tanku stavělo velmi pozitivně a sdílelo názor, že se obor nachází v situaci, kdy „musíme vylézt z lesů“ a snažit se svou práci obhajovat a prezentovat. To byl další ze zásadních impulzů ke vzniku tohoto nového uskupení.

■ Podle jakých kritérií proběhl výběr členů CFTT?

CZECH FOREST think tank musí být otevřenou a nezávislou skupinou odborníků. Současné složení vnímám pouze jako začátek. Moc bych si přál, aby se našli další lesníci, jimž není osud našeho oboru lhostejný a budou ochotni a schopni se do činnosti think tanku zapojit.

Dosavadní výběr probíhal jednoduše – oslovil jsem aktivní kolegy, s nimiž jsem přišel do kontaktu v rámci své profese. Předpokladem byla ochota věnovat svůj čas neziskově, mentálně i časově náročně aktivně, ale i to, že do diskuzí vnesou odbornost vycházející z jejich profesního působení. Zároveň bylo možné očekávat jakousi vzájemnou interakční toleranci.

Podstatná je i vůle k tomu vystupovat nezávisle, hledat nové nápady a řešení, které by mohly být přínosné pro celý obor. Toto by měly být charakteristiky i dalších členů think tanku.

■ CZECH FOREST think tank má podle vašich vizí plnit úlohu platformy pro diskuzi a analýzy, jedním z důležitých cílů je tvorba oborových vizí a komunikace směrem k veřejnosti. Je zřejmé, že bude důležité, jak silný mandát pro svou činnost expertní skupina získá – jak chcete zajistit širokou podporu platformy CFTT v rámci oboru? Je to vůbec vaším cílem?

Před vznikem think tanku jsem myšlenku diskutoval s mnoha osobnostmi našeho oboru a většina vyjádřila myšlenku podporu. To byl první malý krok. Ten druhý a podstatnější, jak získat podporu v oboru, si musíme odpracovat. Určitou cestu vidím v tom, že činnost think tanku musí být realizována konstruktivními kroky. Rozhodně si nemyslím, že by se měl think tank stát platformou, jejímž smyslem bude stěžování si nebo kritika současného stavu.

V návaznosti na své zkušenosti v oboru bych byl také rád, abychom se zasadili o změnu přístupu mnoha lesníků, kteří na řadu nových návrhů odpovídají slovy „to nejde“, často ještě před tím, než se nad tématem zamyslí. Známe mnoho zahraničních příkladů lesnických inovací, podpory vlastníků lesů, komunikace lesníků s veřejností, které ukazují, že to jde...

■ Jak by měl lesnický think tank fungovat a jaké by měly být výstupy vaší činnosti?

Jednou z variant překladu think tanku do češtiny je „myslivna“, což docela dobře odráží záměr našeho fungování. Ano, urči-

tě chceme přemýšlet nad budoucností lesů, lesnictvím v dlouhodobém i krátkodobém horizontu, chceme vnášet témata do odborné diskuze, začali jsme komunikovat s novináři, chtěli bychom vnést do oboru více optimismu a možná i hrdosti na práci, která navzdory současnému nepříznivému vývoji přináší mnoho užitek celé společnosti a měla by přinášet uspokojení i nám, lesníkům. Tomu budou odpovídat i výstupy. Aktivita se ale budou vyvíjet, chceme reagovat na aktuální situaci i možnosti členů think tanku.

■ Není tajemstvím, že lesnický sektor u nás je názorově roztržštěn, často neschopen konsenzuálního vystupování směrem k orgánům státní správy, autoritám, veřejnosti i médiím. Jak v tomto světle budou hledána stanoviska k důležitým tématům a jak budou výstupy prezentovány (i s přihlédnutím ke skutečnosti, že ne vždy budou pravděpodobně reflektovat stanoviska celého oboru)?

Ano, roztržštěnost našeho sektoru je zásadním problémem. Daleko podstatnějším než například názor veřejnosti na lesníky nebo ekonomická podpora resortu, a troufnu si říci, že z dlouhodobého hlediska je roztržštěnost lesnictví zásadnějším problémem než kůrovcová kalamita.

I proto by v think tanku měli odborníci vystupovat sami za sebe, s vizí řekneme oborové prospěšnosti, a snahou zájmy spojovat. Náš obor totiž není tak velký, a už vůbec ne v aktuálním stavu tak silný, aby bylo možné uplatnit zájmy různých malých skupin.

Jednou z možností, jak toto alespoň částečně zlepšit, by mohlo být sestavení seznamu společných oborových zájmů, témat, která by mohla být společně prezentovatelná, a nedocházelo by u nich k rozporům uvnitř oboru. Věřím, že taková společná témata lze nalézt.

Podporu bych chtěl určitě hledat i v zapojení mladých lidí do oborových aktivit. Jednak si myslím, že mohou mít moderní, inovativní názory, a také mám intenzivní pocit, že nám mladá aktivní generace lesníků trochu chybí, takže bych to označil i za investici do budoucnosti.

■ Lze namítnout, že již existují organizace jako Lesnicko-dřevařská komora ČR, ALDP, SVOL a další profesní svazy, které mají v podstatě za cíl hájit zájmy lesnictví, diskutovat koncepční otázky lesnicko-dřevařského sektoru či usilovat o zvýšení prestiže oboru. Znamená to, že

CZECH FOREST think tank je otevřenou nezávislou expertní skupinou lesníků podporující rozvoj a prestiž českého lesnictví. Členové think tanku hájí racionální přístup k lesům s důrazem na zachování všech jejich funkcí. Členové CZECH FOREST think tank chtějí komunikovat a přinášet nové myšlenky, nápady, návrhy řešení a vize směřující k adaptaci lesního hospodářství na měnící se společenské, ekonomické a přírodní podmínky.

www.czechforest.cz

z vašeho pohledu nefungují dobře? A nedublují se cíle CFTT a těchto organizací či dalších profesních svazů?

CZECH FOREST think tank se rozhodně nechce stát konkurencí dosavadních profesních svazů ani jiných existujících organizací. Vidím nás jako určitý doplněk, novou platformu pro komunikaci některých lesnických problémů, i jako příležitost pro uplatnění názorů, vizí mnoha schopných a aktivních lidí, kteří nemusí být zrovna členy některé z profesních organizací.

V poslední době mnoho profesních organizací zvýšilo svou aktivitu a odvádí velmi dobrou práci. Vzhledem k aktuálním problémům je ale zaměřena zejména na nejnepříjemnější problémy. S trochou nadsázky bych řekl na další rojení kůrovce či na další výběrová řízení Lesů ČR. Jsem ale přesvědčen, že potřebujeme i dlouhodobější vize a cíle. I v tomto by se mohl stát think tank partnerem stávajících profesních svazů.

■ Z čeho by měla být práce expertní skupiny financována? Dřívější snahy o společný nástroj podpory sektoru – tzv. Lesnicko-dřevařský fond, ze kterého by se financovaly společné aktivity sektoru, vyšly do prázdna.

Think tank by měl mít strukturu tvořenou vlastními členy, ale také spolupracujícími experty věnujících se jednotlivým dílčím tématům. Součástí práce by měly být i náročnější analýzy, které již bude nutné nějak financovat. V tomto směru bychom chtěli docílit, aby think tank působil jako nevládní organizace, kterých v lesnictví na rozdíl od jiných oborů moc není, a získával finanční prostředky ze zdrojů, které jsou pro neziskovky určeny.

Ano, kdyby vznikl Lesnicko-dřevařský fond, určitě bychom to nejen z důvodů možného financování think tanku přivítali.

■ **V čem obecně vnímáte silnou stránku projektu CFTT, a kde naopak vidíte jeho možné slabiny?**

Nezávislost, otevřenost, snaha o zapojení mladých lesníků. Snaha o konstruktivní řešení problémů s vnímáním potřeb a zájmů celého sektoru, to by určitě mohly být naše silné stránky.

Když je zmíněna silná stránka, napadá mě ještě jeden podstatný pohled na lesnictví. V rámci dosavadních činností CFTT zpracováváme stručnou SWOT analýzu lesního hospodářství. Nebudu zmiňovat slabé stránky ani hrozby, protože je možná důležitější si uvědomit, kolik silných stránek náš obor má a jaké příležitosti nám poskytuje. I tato pozitivní prezentace směrem k odborné, ale i laické veřejnosti by mohla být jednou z důležitých aktivit, a vlastně i silných stránek think tanku.

Slabina a rizik v působení think tanku vnímám mnoho. Od časového vytížení členů, přes absenci finanční odměny po rizika neshod i možných konfliktů.

Jsem ale přesvědčen, že si mnoho lidí v oboru uvědomuje, že se nacházíme v bodu, kdy je nezbytné obor aktivizovat, posouvat a obhajovat jeho přínosy pro společnost.

Jestli se to podaří, nevím, ale vyčítal bych si, kdybychom to alespoň nezkusili.

OTÁZKY PRO DALŠÍ ZAKLÁDAJÍCÍ ČLENY CZECH FOREST THINK TANK

1. Co vás přesvědčilo k členství skupině CZECH FOREST think tank (CFTT) a co od projektu očekáváte?

2. Kde s ohledem na vaši odbornost a zaměření vnímáte největší výzvy CFTT?

3. V jakých tématech v rámci CFTT se angažujete či budete angažovat a pokud je to již možné, můžete stručně představit některé své návrhy, vize?

JUDR. PAVEL KRPATA
Specialista na problematiku lesnických zakázek

1. K členství v CFTT mě přesvědčil Jan Příhoda, iniciátor a z mého pohledu hlavní tahoun celého projektu. Myšlenku lesnického think tanku neopomenul zmínit při všech našich setkáních v několika posledních letech.

2. Jako právník bych se rád zaměřil na otázky lesnické legislativy a na problematiku zadávání veřejných zakázek v lesnictví.

3. Angažoval jsem se dosud zejména při zpracování materiálu k lesnickým zakázkám zadávaným Lesy ČR. Navrhovaných opatření je celá řada. Jako příklad mohu uvést vynětí většiny těžeb z komplexní lesnické zakázky a jejich přesunutí do aukcí. Tím by klesl význam problematické valorizace cen dříví a státní podnik by měl možnost nabízet dříví za aktuální tržní ceny.

ING. MILOŠ KUČERA PH.D.
Expert na problematiku inventarizace lesů

1. Neřekl bych, že přesvědčilo, ale více méně jsem byl donucen situací v lesnictví, která připomíná srnče v oplocence. Oplocenkou, a to celkem malou, je změň nařízení, doporučení, restrikcí, příkazů až „buzerací“, lobbistických zájmů a tím srnčetem jsou lesníci, majitelé lesů, správci, kteří se v tomto marastu snaží něco dělat se stavem lesa. Nikdo však neukáže jasnou cestu srnčeti ven a jen čeká, až se umlátí a pak ho slušně řečeno sní. A já bych chtěl prostřednictvím této platformy přestříhnout alespoň jeden drát.

2. První oblastí je poskytování informací o lese a jejich smysluplné využívání, což souvisí s mou hlavní pracovní náplní v ÚHÚL Brandýs nad Labem, kde pracuji jako vedoucí projektu Národní inventarizace lesů. Pokud má kdokoliv provádět jakákoliv rozhodnutí týkající se lesa, musí tyto rozhodnutí provádět na základě aktuálních, přesných a spolehlivých informací. Musí také znát dopady svých rozhodnutí v čase. To jsou věci, které Národní inventarizace lesů je schopna poskytnout a musí se začít standardně používat, tak jak je tomu jiných lesnických vyspělých zemích.

Druhou oblastí, která mě jako vesničana trápí, je degradace a systémové opomíjení venkova a s tím i lesnictví. Z venkova, lesa se stává zábavní park pro obyvatele města, lovce zvěře, sportovce, profesionální ekologisty, kteří si tento prostor nárokují, bez jakéhokoliv respektu (možným následkům) k obyvatelům trvale žijícím na vesnicích, kteří musí toto snášet a ve svých lesích strpět všemožná omezení a ve výsledku platit. Mou snahou je tedy změnit vnímání venkova a lesa jako místa, kde lidé plnohodnotně žijí, pracují za odpovídající plat, chtějí odpočívat stejně jako ostatní obyvatelé naší krásné země.

3. První oblastí je zjednodušení byrokracie v lese. Jako příklad uvedu nesmyslné dokazování, že lesník hospodář dobře ku prospěchu lesa a obyvatel. – Lesní zákon dodržuji – nestačí, dodržuji zákon o ochra-

ně přírody – nestačí, dodržuji platný lesní hospodářský plán (osnovu) – nestačí, mám pravidelné kontroly od ČIŽP s kladným hodnocením – nestačí, mám certifikát PEFC – nestačí, mám systém EUTR – nestačí, tak už zbývá jen FSC – ale ten brzy taky určitě stačit nebude – přitom stačí se do lesa podívat a za půl hodiny každý vidí, jestli je les spravován dobře. Víc snad není nutné uvádět, dalších příkladů najde každý jistě mnoho.

Návrh je jednoduchý – radikální omezení všech nesmyslů na jeden nástroj (LHP), který když dodržíme, tak budu mít čas pracovat pro les a ne pro úředníky. Dále razantní zjednodušení administrativy v lesnictví a ostatní co zůstane, by mělo být elektronizováno.

Druhou oblastí je zachování samostatnosti a ekonomické soběstačnosti lesnictví. Zemědělství je pro mě zcela odstrašujícím příkladem, kdy obor dřívě prosperující (myšleno před kolektivizací) nyní zcela ovládají dotace a vlastní produkce je tak trochu na okraji (pěstují to, co je dotováno, ne to, co je vhodné pro pole). Lesnictví musí stát na dřevoprodukční funkci, která zajistí financování všech souvisejících prospěšných funkcí lesa a jeho vlastní podstatu. Za jakákoliv omezení dřevoprodukční funkce musí být automaticky proplaceny náhrady, ale ne jak je tomu nyní, že musí žádat potupně majitel nějaký úřad – náhradu musí dostat automaticky a ještě s děkovným dopisem. Dále se musíme zbavit socialistického přístupu, že les je všech a každý si v něm může dělat, co chce. Já taky nechodím nikomu sbírat na zahradu jahody do tloušťky 7 cm nebo řezat žampiony k sousedovi do sklepa kdy se mi zachce. Poslední, ale zcela zásadní věc je to, že za lesem musíme vidět lidi, co v něm pracují – všichni hajní, sedření těžaři a kočí, lidi z pěstební péče (kteří tam ještě zbyli). To bohužel spousta lidí co do lesnictví „kecá“, nevidí a řeší pouze svůj omezený zájem a už ne související následky.

ING. PETR KUŽVART

Ředitel lesnické firmy a znalec se specializací oceňování lesních pozemků a porostů

1. Přesvědčil mě šéfredaktor Lesnické práce a to zejména svým osobním a nakažlivým zaujetím pro myšlenku lesnického think tanku, která je mi velmi sympatická. Velká očekávání nemám, ale jsem pře-

svědčen, že se jedná o prospěšnou činnost, jejíž výstupy budou využity i konkludentně a synergicky subjekty, které to dnes prvoplánovitě nemají v úmyslu.

2. Polyfunkční účinky lesů, jejich environmentalita, externalita, kvantifikace a oceňování těchto účinků, oceňování poškození lesních pozemků a lesních porostů. Problematika smluvních vztahů Lesů ČR. Personální situace lesnického sektoru.

3. Rád se budu angažovat ve všech klíčových lesnických tématech s důrazem na jejich komplexnost, syntézu, agregaci a vzájemnou propojenost. V otázce návrhů a vizí odkazuji na již zpracované okruhy témat opatření v ochraně lesa, reformy smluvních vztahů LČR a zlepšení personální situace.

ING. MICHAL PERNICA PH.D.

Ředitel správy největšího soukromého lesního majetku v ČR

1. Během posledních pár let prestiž lesnictví jako takového povážlivě klesá. Obor je pod palbou fundamentálních ochranářů a rádobý odborníků, kteří nás lesníky napadají a přisuzují nám vinu za zhoršující se stav lesa a lesních ekosystémů. Bohužel sám obor je rozpolcen a jednotlivé profesní organizace nejsou s to zaujmout jednotný a společný postoj proti těmto atakům. Proto mi myšlenka CFTT přišla jako velmi zajímavá a tím, že je tato skupina nezávislá, by mohla být spojovacím článkem mezi odbornou a laickou veřejností a přinášet objektivní pohledy a nové nápady směřující k řešení aktuálních problémů a tím i zlepšení vnímání oboru jako takového.

2. V první řadě je třeba říci, že CFTT „nemá patent na rozum“ a nečekáme, že vyřešíme všechny problémy, a proto počítáme se zapojením expertů z vědecké sféry případně i jiných příbuzných oborů. Každý z členů má k nějakému tématu blíže a je takovým garantem zpracování tohoto tématu. Já osobně mám nejbliže k běžným provozním tématům jako je ochrana lesa, těžba a pěstování, zkrátka témata, která jsou denním chlebem nás lesníků.

3. V současné době pracujeme na tématech týkajících se problematiky výběrových řízení na lesnické zakázky, dále přemýšlíme o nedostatku pracovních sil v LH a v neposlední řadě diskutujeme o tématu kůrovcové kalamity, což bude zejména v tomto roce téma č. 1. V rámci zpracování tohoto tématu navrhujeme jednak legisla-

tivní změny, na kterých již ministerstvo pracuje, jednak jsme navrhli další opatření, která vidíme jako nezbytná pro řešení tohoto problému. Jako příklad můžu uvést návrhy na posílení pravomocí státní správy lesů na úrovni ORP, větší zapojení OLH do monitoringu kůrovce a jako příklad technických opatření podporu využívání mokřých skládek či větší využívání insekticidních sítí nebo zapojení dronů do vyhledávání ohnisek kůrovce.

ING. STANISLAV SLANINA PH.D.

Specialista v oblasti trvale udržitelného hospodaření v lesích a certifikace

1. Jednoznačně mě oslovil koncept CZECH FOREST think tank, jeho plánované fungování a lidé, kteří se postupně k CFTT přidávají. Vidím kolem sebe lesníky, kterým není osud českého lesnictví lhostejný, lidí, kteří mají chuť se scházet ve svém volném čase a diskutovat o problémech a výzvách lesního hospodářství ze svých/různých úhlů pohledu. Pokud se nám podaří vyvolat širší diskusi nad návrhy, na kterých se v rámci CFTT shodneme, bude vize i mise tohoto projektu plněna. A kdyby CFTT do budoucna dokázal zastoupit i roli chybějícího ambasadora lesníků, který by dokázal komunikovat s médií a obhajoval lesníky před laickou veřejností, byl bych nadmíru spokojen.

2. Z doposud proběhlých jednání jsem přesvědčen, že skupina lesníků angažovaná v CFTT je schopna sebereflexe, konstruktivní diskuse, pojmenování problémů a formulování komplexních a provozně uchopitelných návrhů. Až čas však ukáže, zda tyto návrhy budeme „umět prodat“ odborné veřejnosti a ve zjednodušené podobě i veřejnosti laické.

3. Pracovně se věnuji certifikaci trvale udržitelného hospodaření v lesích a navazujícího spotřebitelského řetězce lesních produktů v systému PEFC. Témata, která souvisejí s tímto zaměřením pokrývají kompletně celé lesnictví a mají přesah do zpracovatelského průmyslu, marketingu a komunikace se zákazníky a veřejností. V PEFC působím již osm let a moc rád se s kolegy z CFTT při formulaci našich výstupů podělím o své poznatky nad jakýmkoliv tématem.

Děkuji za odpovědi,
Petra Kulhanová